

NOVI GROBOVI

GEORGE DAVIS
V Mt. Sinai bolnišnici je umrl snoci ob sedmih George Davis, stanujoč na 12536 Euclid Ave. Pogreb oskrbuje pogrebni zavod A. Grdina in sinovi. Podrobnosti bomo poročali jutri.

MIKE VEROVICH
Kakor smo včeraj poročali, je nagloma preminil zgodaj včeraj zjutraj Mike Verovich, star 62 let, stanujoč na 2085 W. 45 St. Doma je bil iz sela Skradin, odkoder je prišel v Ameriko leta 1914. Po poklicu je bil barvar. Bil je član dalmatinskega društva in unije barvarjev št. 867.

Tukaj zapuščata soprogo Mary, rojeno Braz, sinova Joseph in Stephen, pastorka Edward Bara, pet vnukov in tri pravnukne. Pogreb se vrši v sredo popoldne ob dveh iz pogrebnega zavoda A. Grdina in sinovi, 1053 E. 62 St., na pokopališču v West Parku.

Smrt v domovini

V starem kraju je umrla Marija Eržen, p. d. Tomaževa Mica, iz Britofa pri Kranju. Tukaj zapuščata brata Tomaža Eržen.

V bolnišnici

V St. Alexis bolnišnici, soba št. 219, se nahaja Mr. John Matko iz 1419 E. 52 St. Prijatelj ga lahko obiščejo, mi mu pa želimo skorajšnjega okrevanja.

Medvedka v Šembijah

Mrs. Jennie Barbish, 18951 Renwood Ave., je dobila iz stare domovine pismo, v katerem ji sporočajo, da so v Šembijah ujeli dva mlada medvedka. Poslali so ji tudi slike kosmatincev. Kaj bodo napravili z njimi pa ne poročajo.

Prometna nesreča

Promet na Broadway Ave. je bil včeraj nekaj časa zamotan, ko sta bila v avtni koliziji avto, ki ga je vodila Miss Rosie Virvi, stara 22 let, in neki truck. Z mladenko je bila njena mati in obe sta morali iskati pomoč v bolnišnici.

Cleveland podraži vodo predmestjem

Štiri predmestja, ki dobivajo vodo od mesta Cleveland, da ž njo zalagajo svoje prebivalstvo, bodo odslej morala plačati od 10 do 25 odstotkov več. Prizadeta predmestja so: East Cleveland, Berea, Lakewood in Cleveland Heights, ki skupno plačajo Clevelandu okrog \$2,400,000 letno.

Dve nadaljni žrtvi vojne na Koreji

Obrambni oddelek je včeraj naznanil, da sta dva clevelandska fanta postala žrtvi vojne na Koreji, in sicer Pvt. Bradley Griffey, star 20 let, iz 3736 Marvin Ave., je med pogrešanimi. Na Japonsko je bil poslan prošlega aprila meseca in je bil do deljen infanteriji. Druga žrtev pa je Pvt. Myron A. Williams, ki je bil ranjen v akciji. Dodeljen je 24. infanterijski diviziji in na Japonskem se nahaja od prošlega februarja. Njegovi starši žive na 1528 E. 82 St.

LEOPOLD SE JE PO DOLGEM OBOTAVLJANJU LE ODPOVEDAL

Pod grožnjo krvave civilne vojne je belgijski kralj končno vendar pristal, da oblast izroči svojemu sinu prestolonasledniku

BRUSELJ, 1. avgusta—Kralj Leopold III. je danes povedal predstavnikom treh vodilnih belgijskih strank, da pristaja na izročitev vse svoje oblasti svojemu sinu-prestolonasledniku, princu Baudouinu.

BRUSELJ, 1. avgusta—Kralj Leopold, ki je izzval srd velikega dela belgijskega ljudstva, zlasti med socialističnim delavstvom, ker je pod nacistično okupacijo dežele udobno živel v svoji palači, ne da bi bil kdaj dvignil glas protesta za svoj narod, je ves dan kolebal glede svoje odločitve, katero naj bi napravil v zvezi z viharimi demonstracijami ljudstva proti njegovemu povratku na prestol.

Enkrat je bilo poročano, da se bo prestolu odpovedal, potem pa zopet, da se ne bo odločeval.

Po eni izmed konferenc s kraljem je neki socialistični voditelj izjavil, da se bo kralj odločeval, kadar bo prestolonaslednik spolnil 21. leto. To se bo zgodilo 7. septembra leta 1951.

Glavno oporo je imel Leopold v katoliški stranki, ki je povzročila, da se je po petih letih bivanja vrnil iz Švice, opozicija pa so vodili socialisti.

ZENA UMORILA MOŽA

STEUBENVILLE, O., 29. julija—Mrs. Denise Flack, stara 37 let, mati petero otrok, se nahaja v okrajni jetišnici, kjer je bila obtožena umora svojega moža Johna, starega 38 let.

Mrs. Flack je priznala, da je s puško ustrelila moža med prepričanjem na domu v bližnjem Amsterdamu. Poročena sta bila 20 let.

Fantje hitijo s porokami

Probatni sodnik Nelson J. Brewer, ki izdaja poročna dovoljenja, je včeraj poročal, da so se v zadnjih dveh tednih prošnje za poročna dovoljenja podvojila, ker fantje, ki pričakujejo, da bodo poklicani k vojakom, hitijo s porokami.

Od 118 prošelj v soboto jih je bilo 66 od fantov v starosti 18 do 25 let; od teh jih je bilo 13 mladoletnih, ki so morali pripeljati svoje starše, predno se jim je izdalo dovoljenje. Izmed deklet jih je bilo 26 mladoletnih. Ohajska postava zahteva, da mora biti prosilec star 21 let, da dobi poročno dovoljenje brez staršev.

\$2,000 nagrade za informacije

Zavarovalniška družba St. Paul Fire and Marine Insurance Co. je včeraj naznanila, da bo plačala \$2,000 nagrade osebi, ki bi preskrbela informacije, potem katerih bi se našla zaloga cigaret, vredna \$50,000, ki je bila ukradena 10. julija iz trucka Bell Lines, Inc.

Injunkcija proti mestu

Pred sodnikom Samuel H. Silbertom je včeraj bil Victor A. Spehar, 1026 E. 78 St., ki je vložil priziv za injunkcijo proti nameravanemu imenovanju kandidata za policaja in ognjegasce.

Spehar trdi, da je civilna komisija napravila napako, ko ga je diskvalificirala za službo radi njegove visokosti.

ČEŠNJE SO PREPOCENI, ZATO BO POSEKAL VRT. KI ŠTEJE 250 DREVES

TRAVERSE CITY, Mich., 31. julija.—Sadjerejca Freda E. Reeda je tako razkačilo, ko mu je nekdo ponudil le štiri cente za funt kislih češenj, da je svojim delavcem velel posekati 250 češnjevih drevces.

Rekel je, da bo zemljo očistil in raje posadil jagode.

Zgodba o posušeni jajcih iz Kitajske

WASHINGTON, 31. julija—Republikanski poslanec iz Californije, Hubert B. Scudder je danes obtožil vlado, da kupuje od komunistične Kitajske posušena jajca pod "znižano" carino.

Po izjavi Scudderja, je Kitajska baje v prvih petih mesecih tega leta izvozila v Ameriko posušena jajca v količini 5,250,000 ducatov svežih jajc. Vse to, trdi poslanec, je bilo v času, ko je poljedelski oddelek nabavljaval okrog 110,000,000 funtov posušeni jajci (od domači kokošje-rejcev), da se držala cena.

Leta 1931 je bila carina na ta jajca 27 centov funt, toda se je znižala potom pogodbe z kitajsko nacionalistično vlado na 17 centov.

Nacionalisti so prošlo pomlad preklicali svojo pogodbo, s komunistično Kitajsko pa nima pogodbe, je rekel Scudder. Državni oddelek pa pravi, da ne more prekiniti pošiljk in ne zvišati carine, dokler se ne posvetuje z 58 drugimi narodi, "ki naši deželi ne prodajajo posušeni jajci."

OTROŠKA LJUBOSUMNOST POVZROČILA UMOR?

MILWAUKEE, Wis.—Neka mati je povedala danes policiji, da ji je njena 8 let stara hčerka zaupala, da je v septembru leta 1948 iz ljubosumnosti utopila svojega 10 mesecev starega polbrata. Takrat se je smrt otroka smatrala za nezgodo. Ime deklice ni bilo objavljeno, ker zakon prepoveduje objavo imen mladinskih zločincev.

Policija je po pogovoru z deklico rekla, da ima pomisleke glede resničnosti njene trditve, ker je našla nekatere nedoslednosti v njeni zgodbi.

V Minnesoto

Pretekli teden so šli na obisk v Eveleth, Minn., Mrs. Frances Glažer iz Bishop Rd., njena hči, vnukinja in zet Tony Debeljak. Obiskali so starše Tony Debeljaka, ki žive tamkaj. Vrnili so se v nedeljo.

Vile rojenice

Vile rojenice so se zglasile prošlo soboto pri Mr. in Mrs. Laurence Cooper, 594 E. 102 St., in pustile v spomin zalo hčerki-vo-prvorojenki. Mati, katere deklisko ime je bilo Theresa Skur, in dete se dobro počutita v St. Alexis bolnišnici. Tako sta postala Dr. in Mrs. Anton Skur prvič stari oče in stara mama, Mrs. Theresa Janchar iz 10302 Prince Ave. pa prvič pra-stara mama. Čestitamo!

ZADNJE VESTI

WASHINGTON. — Nocoj so bile pozvane v aktivno službo štiri divizije narodne garde, broječe 80,000 mož, ki se imajo javiti okrog 1. septembra.

COLUMBUS, O. — Direktor državnega oddelka za kontrolo alkoholne pijače Anthony A. Rutkowski je danes svojim agentom dal navodilo, da takoj obvestijo FBI, ako opazijo kaj takega, kar bi moglo škodovati obrambnim naporom ameriške vlade.

LAKE SUCCESS, N. Y. — Sovjetski delegat Jacob A. Malik, ki bo v mesecu avgustu predsedoval sejam Varnostnega sveta Združenih narodov je nocoj izjavil, da se Rusija po dolgem bojkotu sveta vrača tja za namenom, da obnovi svoj boj za priznanje sedeža komunistični Kitajski. Varnostni svet se danes zopet snide na seji.

CLEVELAND, O. — Neki maskirani bandit je snoci pretepel in oropal 28-letno Mrs. Stello Gallo na 6907 Indiana Ave. v kuhinji na njenem domu. Vstopil je v kuhinjo, kjer je bila luč ugasnjena, z nožem v roki je zapretil, da jo ubije, ako bi zakričala.

CHICAGO, Ill. — Zastopnik Continental Foundry and Machine Co. je naznanil, da se razdira in pripravlja za pošiljatev v Jugoslavijo, velik jeklarški plavž, ki je obratovlat v East Chicagu, Ind., in Wheelingu, W. Va. Tovarna bo prihodnji mesec naložena v New Yorku ter poslana v Zenico v Jugoslaviji.

50 UBITIH V NESRECI LETALA V BRAZILJI

RIO DE JANEIRO, Brazilija, 30. julija—V petek zvečer se je pri pristanju ponesrečil velik potniški aeroplan, ko je padel na zemljo v plamenih, ko je krilo zadelo v električno žico z visokim tokom. Mrtvih je 50 oseb, med njimi tudi en Amerikanec.

STAVKA MLINSKIH DELAVCEV

BUFFALO, N. Y., 31. julija. — Mlinski delavci so tu danes zastavkali. Stavka ogroža vso lokalno mlinsko industrijo, ki je največja v deželi.

Debata o kontroli gospodarstva

WASHINGTON, 30. julija—V ponedeljek se pričnejo v bančnem odseku senatne zbornice razprave o zakonskem načrtu za kontrolo narodnega gospodarstva povodom vojne krize, katerega je predložil predsednik Truman.

Predsednikovo priporočilo se nahaja nekako v sredini med ekstremoma, ki ju zastopata republikanci na eni strani, znani finančnik Bernard M. Baruch pa na drugi.

Izgleda, da večina odseka smatra, da je potrebna strožja kontrola kot pa je svetoval predsednik, oziroma, da bi se morale uvesti vezane cene in mezde in prodaja na odmerke.

Senator Taft pa je naznanil, da bo šel v ponedeljek pred odsek ter govoril proti ojačenju ekonomske kontrole.

Ameriški marini se izkrcali na Koreji

V južni Koreji se je včeraj izkrcal tudi polk ameriške pehote. Pritisk komunističnih čet na 160 milj dolgi fronti se zmanjšal

TOKIO, torek, 1. avgusta—V južni Koreji se je danes izkrcala ena nadaljna ameriška edinica. Ta edinica, katere identiteta ni znana, je prišla iz neke luke izven kontinentalnih Zedinjenih držav.

TOKIO, torek, 1. avgusta—Danes so se ves dan izkrcavali v južni Koreji ameriški vojaki od drugega pehotnega polka, takoj za petami tem pa so jim sledili ameriški marini.

Komunistični pritisk na celi 160 milj dolgi fronti se je zmanjšal, potem ko so severni Korejci zasedli Hyopchon na zapadnem sektorju in iznova zavzeli Yechon na severu.

Neki reporter javlja, da je novica o ojačenjih napravila zelo ugoden vtis na težko preiskušene čete od prvega ameriškega kavalarijskega polka in od 24. in 25. divizije, potem pa je dodal svarilo:

"Te sveže čete ne bodo v stanju spremeniti kritičnega vojnega položaja za našo pehoto, ki nosi breme borbe. Ampak došle čete bodo vsaj zamašile eno od lukenj na dolgi fronti in vlije pogum v srca vseh naših borcev."

Komunisti so baje izgubili 37,500 mož

TOKIO, 31. julija—Neki zastopnik gen. MacArthurja je danes rekel, da so korejski komunisti imeli od sedaj 37,500 izgub v mrtvih in ranjenih.

To je 2,500 več kot pa so se uradno cenile komunistične izgube pred dvema dnevoma.

Ženska obtožuje policaja

Neka ženska je prišla k varnostnemu direktorju Alvinu J. Suttonu z obtožbo, da jo je neki policijski poročnik odvedel iz ozadja neke gostilne na njeno stanovanje, ne da bi ji nudi prvo pomoč in preiskal okoliščine, ki so bile vzrok poškodbam, ki jih je dobila.

Ženska je izjavila, da je šla iskat delo v gostilno Paragon na 12926 Lorain Ave., in da jo je lastnik Phillip Jalaty, star 41 let, hudo pretepel in nato vrgel iz prostorov. Poklical je policaja, da jo naj odvede proč, in ker se je baje obotavljala, mu je zagrozil, češ: "zakaj ti pa plačujem?" Gostilničar je bil izpuščen na prosto pod \$10,000 varščine, in če bo ženska mogla identificirati policista, ki jo je odpeljal domov, se bo moral zagovarjati pred svojim predstojnikom.

Predsednikovo priporočilo se nahaja nekako v sredini med ekstremoma, ki ju zastopata republikanci na eni strani, znani finančnik Bernard M. Baruch pa na drugi.

BETTE DAVIS DOBILA ČETRETEGA MOŽA

JAUREZ, Mehika, 30. julija—Tu sta se včeraj poročila filmska igralka Bette Daves in Gary Merrill, istotako igralec za filme. To je četrta poroka za igralko Daves, za njenega najnovejšega moža pa druga. Poroka je bila civilna. Miss Daves je svojo starost navedla kot 42, njen novi mož pa kot 38, ampak uradni zapiski v Hollywoodu kažejo, da je v resnici 34 let star.

Iz življenja naših ljudi po Ameriki

Bear Creek, Mont. — Dne 29. junija je umrla Frances Kaste-litz, stara 62 let, doma od Log-gatca, v Ameriki 53 let, članica SNPJ. Tukaj zapuščata dva sinova, tri hčere in dve sestri, v starem kraju pa sestro in mater.

Spangler, Pa. — Dne 9. julija je za rakom umrl v bolnišnici v Clearfieldu Jacob Kovsca iz Bakertona, star 70 let, rojen v Planini pri Rakeku. Bil je član društva št. 148 SNPJ v Hagevu od ustanovitve, dolgo let njegov predsednik in tajnik. V Bakertonu zapuščata ženo Doro-tejo, sina Jacoba in hčer Victoria, sina Josepha v armadi pri značni sili v Muroc Lake, Cal., ter poročeno hčer Mary v Long Beachu, Cal.

St. Marys, Pa. — Jakob Možina, večletni predsednik društva št. 581 SNPJ, je 16. julija praznovljal svoj sedemdeseti rojstni dan.

Bairdford, Pa. — Dne 8. julija je umrl Joseph Pintara, dober član in podpredsednik društva št. 414 SNPJ, star 52 let. Bil je civilno pokopan. Zapuščata ženo, brata in sestro.

Monaca, Pa. — Dne 6. julija je tukaj umrla Marija Jurčić, stara 78 let, rojena v Dobrem polju na Dolenjskem, članica SNPJ.

STOJEČA OBOROŽENA SILA SOV. ZVEZE

LONDON. — Obrambni minister Shinwell je izjavil, da ima Rusija pod orožjem 2,800,000 mož, mnogo od teh v vzhodni Nemčiji. Po tej izjavi šteje obstoječa sovjetska vojska 175 divizij, 19,000 letal in 25,000 tankov.

TRUMAN IŠČE DODATNIH \$4,000,000,000

WASHINGTON, 31. julija.—Predsednik Truman je danes opozoril kongresne voditelje, da bo predložil zahtevo za dodatno vsoto \$4,000,000,000 za obrambo proti komunističnim deželam.

Vodja poslanskega odbora za apropiacije, Clarence Cannon, je izjavil, da obstaja enoglasen sporazum med republikanci in demokrati za hitro odobrenje te zahteve.

ZEBLJI SO DOBER BIZNES ZA GARAZO

ADRIAN, Mich., 31. julija. — Iz nekega tovornega trucka na glavni ulici tega mesta je padel sodček žebljev, ki so se raztresli. Policija je prišla na licu mesta, potem ko so delavci neke bližnje garaže sporočili, da so prešli nešteto klicev od avtomobilistov, da jim naj pridejo popraviti pnevmatike.

Policija je našla 18 avtov, ki so imeli žeblje v pnevmatikah, in niso mogli naprej.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HEnderson 1-5311 — HEnderson 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00
For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

Konflikt med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo z liberalnega vidika

To je nadaljevanje člankov iz napredne revije "The Nation," ki jih je napisal njen evropski korespondent Alexander Werth, ki se je v zadnjih letih ponovno mudil na daljših obiskih v Jugoslaviji.

(6)

"Tito je edini komunistični vodja na svetu, ki posedaja spolno privlačnost." Ta stara krilatnica ni tako neumna kot se sliši. Jugoslovanski voditelji so v resnici tako po temperamentu kot po zunanosti čisto nekaj drugega kot povprečni vzhodno-evropski komunistični magnatje. Med njimi ni onih brezizraznih obrazov, one okorelosti v nastopanju, in pomanjkanja vsega smisla za humor, ki predstavlja tip komunističnega magnata. Rusi pravijo o njih, da sploh niso resni možje, temveč lahkoživci, ki so ne vredni imena komunist.

Stvar pa ni tako enostavna. Eno je to, da so sedanji jugoslovanski voditelji pred vojno po večini bili profesionalni revolucionarji, med vojno pa vojaki, in da niso nikoli postali v Moskvi trenirani funkcionarji kot Berman, Slansky in Rakosi. Oni imajo globoke korenike v jugoslovanski zemlji, ampak njihov "nacionalizem" je bil v veliki meri omiljen v mednarodni šoli. Vlogo, katero so mnogi od njih igrali v španski civilni vojni je bil važen činitelj v oblikovanju njihovih značajev, ampak kakor vemo, ni danes udeležba v španski vojni v očeh Moskve nobeno priročilo.

Drugo, kar se mora vzeti v upoštevanje, je, da je bilo mnogo jugoslovanskih voditeljev vzgojenih v centralni Evropi, in ne v vzhodni Evropi. Tito, Kardelj in drugi so preživeli svoja mlada leta v deželi, ki je bila tedaj del habsburške monarhije. Študirali so Lenina bolj globoko, kakor pa so imeli kdaj študirati Stalina. Privadili so se umstvene svobode, ki je lastna Zapadu, kar je celo v marksističnih mejah moralno prejšnje ali slej dovesti do ostrega boja z neupogljivim dogmatizmom Moskve. Polemika, katero so namerili na Moskvo Djilas, Kardelj, Sicherl in Pijade, je že s stališča intelektualnosti nekaj briljantnega; ob njej človek nikdar ne čuti, da se z njo žali razum, kakor je slučaj z bolj slovesnimi sovjetskimi izvajanci, na primer Fadejevega o književnosti, Zdanova o umetnosti in filozofiji, ali pa Suslova o svetovnih vprašanjih. V jedru so izvajanja jugoslovanskih voditeljev razumljiva za človeka z zapadnim načinom mišljenja, prav kakor so bili vedno spisi Lenina, dočim Zdanova ali Fadejevega niso.

Sovjetski razum veže vrsto negibnih umstvenih navad in ugovorov, med njimi zlasti stalni strah, da se bo pri obravnavanju objektivnih dejstev oddaljil od "duha stranke." Na polju razumnosti Jugoslavlani ne marajo za take naočnice. Birokratična ali strankarska oblast nad znanstvenikom, pisateljem ali umetnikom se odklanja. Beograd in Zagreb sta danes polna intelektualnega življenja, in revije kakor "Književne Novine" v Beogradu in "Republika" v Zagrebu razpravljata o vseh mogočih vprašanjih z osvežujočo svobodo. V nekem članku Vjekoslava Afriča glede gledališke in filmske kritike je bilo nedavno rečeno:

"Umetnost je rahla in zdrobljiva in kritiki bi morali nekaj vedeti o anatomiji in fiziologiji umetnosti. Odrezati nos, zato da se ozdravi prehlad—kar delajo nekateri naši kritiki—prinaša več škode kot dobrega. . . Mi ne moremo nadaljevati s temi neumljivimi sovjetskimi metodami bodisi kot umetniki ali kritiki. Kakšna znanost pa je, ako je njena glavna naloga, 'znanstveno' dokazati vse, kar koli je stranka proglasila za 'resnico'?"

Nič manj uničujoča je kritika drugih uradnih sovjetskih "linij." Isti pisatelj tudi pravi:

"Socialistični realizem, po naši sodbi načeloma zdrav, ima svoje mesto. Ampak kaj se zgodi, kadar se zahteva samo plakatna propaganda? Potem ne dobimo drugega kot umetno zgrajene ljudi v romanih in filmih—Ijudi, ki nimajo nobene zveze z resničnim življenjem. Pred kratkim smo videli sovjetski film "Prisega," v katerem je bil neki visok sovjetski vodja (Stalin) tako poln čednosti, da je bil v stanju celo čudeže delati. . . Postaviti si tako tesen pragmatični okvir na polju umetnosti pomeni paralizirati za vsak ustvaritveni napor. Ako je tak 'duh partije,' potem morata iti življenje in umetnost po eni poti, partija pa po drugi. Mi v Jugoslaviji ne moremo sprejeti položaja, v katerem bi se umetniki, kakor v Rusiji, nastavljali in odstavljali kot nočni čuvaji ali hotelski slugi."

Ta napad na "Zdanovizem" je seveda v soglasju z obstoječo jugoslovansko tendenco, kritizirati Sovjetsko

ANTON PLUTH - ŠESTDESETLETNIK

Vas Klošter, občina Gradac, stoji v bližini izliva potoka Krupa v Lahinjo, a voda Lahinja se potem izliva v reko Kulpo pri vasi Primostek. To je v Beli krajini, kjer se vije glavna cesta iz Črnomelja proti Metliki. Vas je oddaljena od Črnomelja sedem kilometrov, a od Metlike devet kilometrov. Vas ni velika. Iz zapisnikov iz leta 1937 je razvidno, da je vas štela 76 prebivalcev, 14 hiš, 12 posestnikov in dva kočarja. Vas stoji na vrtačasti ravnini ob državni cesti. Ime ima po frančiškanskem samostanu, ki je bil dozdani v letu 1467. Grad so podrl Turki, in tedanji lastniki ga niso več obnovili. Klošterska cerkev je bila v prejšnjem stoletju romarska pot, a sedaj je izgubila ta sloves. V bližini cerkve so našli tudi rimsko zidovje in rimske grobove.

Ta pokrajina se razprostira južno od bajnih Gorjancev, katere je slovenski pisatelj Janez Trdina tako lepo in mojstersko opisal.

Tu je bil rojen dne 23. julija 1890 Anton Pluth, poznani in zavedni Slovenec, po poklicu barvar in dekorator, ki živi sedaj s svojo ženo na 21101 Recher Ave., Euclid, Ohio.

V družini je bilo pet otrok, štiri fantje in eno dekle. Vsi so v Ameriki. Trije Pluthovi bratje živijo sedaj v bližini Los Angelesa, a sestra živi v Aurori, Illinois.

Ko je bil Pluth star 14 let, je prišel s svojimi starši v Ameriko. Naselili so se v mestu Bradley, Ill. Mlademu fantu se ni dopadlo to mesto, kajti že po šestih mesecih svojega prihoda v Ameriko gre za delom v mesto Harvey, Ill., kjer je delal kot barvar par let. Od tu mu kaže pot naprej, kar v Chicago, kjer dobi dosti prilike, da se uči barvarskih in dekorativnih strok. S svojo prirodno razumnostjo in nenehno natančnostjo posega njegovo bistro oko v dekorativsko risanje in slikanje, katerega z vso natančnostjo izraža v napisih na steklu. Ravno tako posveča svoj čas barvarnim okrasom v notranjščini stanovanj in javnih prostorov. S svojim zavzetjem in prednostjo se približuje dekorativni umetnosti, katero si osvoji s trdim delom in neomahljivim pogumom.

Leta 1913 pride v Cleveland kot preizkušen samorastnik v deželi prilik, katere je izrabil tako samozavestno in samopridno. Tu si poišče življensko družico, pridno in prijazno dekle, Jennie Peček, katere rojstna vas je Preserje pri Ljubljani. Iz zakona se jima rodi sedem otrok: Frances, Mary, Tom, Elmer, Anton, Stanley in Dorothy, ki so že vsi poročeni. Mr. in Mrs. Pluth sta že precej časa stari oče in stara mati trem vnukom in trem vnukinjam. Med drugo svetovno vojno so vsi štiri sinovi bili v vojni ter se tudi vsi štiri srečno vrnilo domov.

Leta 1929 si je kupil hišo v Euclid, Ohio, kjer še danes stanuje. Isti čas je tudi pričel z delom na svoje, pritegnil k delu svoje sinove, ki so kot petorica tvorili organizirano družbo poznanih barvarjev in dekorator-

jev, dokler niso bili poklicani v službo strica Sama njegovi sinovi. Po končani vojni so spet vsi prišli za delo ter imajo polne roke dela. Dosti je hiš naših ameriških bogatinov v predmestjih Clevelanda, v katere so oni zanesli svojo barvarstvo in dekorativno umetnost. Tako imamo v naših Slovenskih narodnih domovih njih delo. Za primer: Slovenski narodni dom na St. Clair Ave., Slovenski delavski dom na Waterloo Rd. in sedaj Jugoslovanski ameriški center v Euclidu.

A. Pluth je član društva Zavedni sosedje št. 158 SNPJ. Tako je bil direktor Slovenskega društvenega doma v preteklosti za dobo pet let, ko se je preselil v Euclid. Pred petimi leti je spet sprejel direktorsko službo ter je za časa dozdaj imel odgovorno mesto v gospodarskem odboru. On je dober in zaveden Slovenec, dosti čita, zakar je vedno poučen o vsakdanjih vprašanjih svetovnega breobrazovanja. Nadvse ceni pesmi svojega Belokranjca, pesnika Otona Zupančiča, katere tako rad prebira.

Zadnjo soboto 22. julija so mu družina in ožji prijatelji napravili prisočno presenečenje za njegovo šestdesetletnico.

Ameriški pisatelj Thomas Paine je zapisal v svoji knjigi The Rights of Man, da se mora človeško delo nehati ob šestdeset letu. Tako je tudi A. Pluth mislil, zakar se je omejil le na delo, katerega izvršuje na svojem domu. Morebiti je tudi nekoč čital knjigo pisatelja Lytton-a, ki je rekel, da s šestdeset letom prične človek ceniti svoj dom, zakar je on kar rad doma na svojem vrtu. To je res živa resnica, kajti prijatelj Pluth ima pohvalno lep vrt, čist in obdelan, simetrično urejen, kar more napraviti le človek, ki je več dekorativnega risanja.

Tam pod česnjo, ki raste ob hiši, pa so stoli, kjer večkrat sede njegovi prijatelji, da se ž njimi pogovarja. Takrat on pomakne svoja očala na čelo, ki se mu med pogovorom nagibanč, mežikajoče pa oči iščejo pravega izraza, dokler iz nasmejanega obraza ne pridejo besede, ki jih je poiskal v njegovi pridobljeni preiskušnji in znanosti. Res je Anton videl Abrahamo že pred desetimi leti, toda njegova živahnost je še mladeniško razposajena. On je šestdeset let mlad, še vedno poln načrtov, katere bi rad izvedel. Sicer mu je mati narava že preskrbela sive lase, a ne zato, da bi s tem postarala njegov obraz, ampak da bi napravila bolj častljivega na jesen njegovega življenja. Saj mu to tudi pristojna, ker v belih laseh je toliko neprecenljive lepote, kdor jo hoče videti.

Kadar kadi prijatelj Pluth cigareto, rad kašlja. To je njegova samoobramba. Kadar gadi cigaro, pozabi na kašelj. Takrat gleda v daljavo, od koder že prihaja njegova sedemdesetletnica.

Samo še deset let je do nje.

NAZNANILO O PRESELITVI GL. URADA SANS

Na podlagi zaključka 4. konvencije Slovenskega ameriškega narodnega sveta, ki se je vršila v Clevelandu, Ohio, 27. in 28. maja 1950, se glavni urad premesti iz Chicago v Cleveland. Z 31. julijem bo urad v Chicagu zaprt. Vsa pošta in pošiljke naj bodo naslovljene na novi naslov, ki se glasi:

Slovenski ameriški narodni svet (SANS) ali Slovenian American National Council.
6411 St. Clair Avenue, Cleveland 3, Ohio

Nova eksekutiva sestoji iz naslednjih v Clevelandu stanujočih gl. odbornikov SANSa:

FRANK ČESEN, glavni predsednik,
ANDY TURKMAN, prvi podpredsednik
JOHN POLLOCK, glavni tajnik,
JOSEPHINE ZAKRAJSEK, gl. blagajničarka
IVAN BOSTJANČIČ, zapisnikar.

Ostali člani glavnega odbora, stanujoči izven Clevelanda, so: MILAN MEDVESEK, drugi podpredsednik, Chicago, Ill. MIRKO G. KUHEL, Chicago, Ill. FRANK SMITH, Chicago, Ill. JOSEPH ZAVERTNIK, Englewood, N. J. Nadzorni odbor: ANTON KRAPENC, Chicago, Ill., FRANK ALESH, Chicago, Ill., in ANTON ZORNIK, Herminie, Pa.

Vse podružnice in včlanjene organizacije so naprošene, da sodelujejo z novim izvrševalnim odborom, posebno še z novim glavnim tajnikom, da bo mogel svoje dolžnosti in delo vršiti čim lažje in uspešneje. Članarina ter drugi nabrani prispevki, ki spadajo bodisi v upravni sklad SANSa, v sklad otroške klinike ali v sklad za zdravila, naj se pošljejo novemu tajniku na SANS-ov naslov v Cleveland, Ohio.

Vsi časopisi, revije in publikacije naj po prejemu tega obvestila spremenijo SANS-ov naslov in se naj pošiljajo na novi naslov.

Ob zaključku mojega tajnikovanja od decembra 1942 ter do preselitve gl. urada v Cleveland se vsem podružnicam, društvom, federacijam, ustanovam ter organizacijam, posebno še njihovim uradnikom in posameznikom, iskreno zahvaljujem za razumevanje in požrtvovalno delo vsa ta dolga leta. Upam in prosim, da pomagate in delate tudi v bodoče, kajti le v skupnem delu in v pomoči eden drugemu ter še v povečani razgibanosti za SANS nam bo mogoče vršiti za vse zavedne Slovence v Ameriki tako potrebno delo. SANS si je nadel veliko potrebno, a težko nalogo, katero bo lahko izvrševal le tedaj, ako ga boste še naprej podpirali. Pošteno delo, ki ga je vršil v preteklosti, naj vam bo vsem zagotovilo, da bo tako delal tudi v bodočnosti. Pomagati pa je dolžnost vas vseh.

Z bratskim pozdravom,

MIRKO G. KUHEL, bivši gl. tajnik.

PRIMORSKE VESTI

Batine in klobute . . .

Neznosne so prilike, v katerih morajo živeti beneški Slovenci. Če zine slovenski učencev v šoli materinski besedo, mora plačati kazen. Namesto dela prejema klobute. Če terjajo slovenske šole, se pojavijo skvadristične tolpe s korobači. Ta divjaška politika nasilja je prišla do izraza tudi ob nedavnem obisku predsednika reakcionarne vlade De Gasperiya v Čedadu. Beneški Slovenci so ga pozdravili z napisom: "Hočemo manjšinsko zakonodajo," "Hočemo slovenske šole." Takoj pa je pridivila tolpa italijanskih šovinistov, ki so pričeli trgati transparente in pretepali Slovence.

Obkolili so tajnika Demokratske fronte Slovencev za Benečijo Marija Konta in ga pretepli. Sele pozneje je prišla policija in aretirala—Konta, češ da ga mora zaščititi pred napadalci. Tudi Tina Birtiča in Mihaela Dreščaka je "zaščitila" na podoban način. Nasilni prenapetosti so se lotili tudi urednikov "Primorskega dnevnika" Gorazda Vesela in Egona Kravsa, nadarjena domačinov Sandra Zanimija, Gina Vogriča, Dora Predana in Rotilda Mariniča, jih pretepli in psovali vzdolž ceste, ki pelje iz Čedadu proti Šentpetru.

Ta dogodek je silno vznemirilo delovno ljudstvo Slovenske Benečije, ki najodločneje protestira proti takšnim nasilnim metodam. Zaradi tega dogodka se je zglasilo zastopstvo Glavnega odbora Demokratske fronte Slovencev v Italiji pri prefektu v Vidmu, ki pa je izjavil, da so lahko "Slovenci srečni, da niso še slabše odnesli." Zastopniki so mu dali primeren odgovor, protestirali proti uprizoritvenemu čedadskega nasilja in terjali, da oblast aretira napadalce, ki so prav dobro znani in ki se sprehajajo v svobodi.

Za spoštovanje najosnovnejših pravic slovenske manjšine

Zveza slovenskih prosvetnih društev v Gorici je naslovila na

generalno konferenco UNESCO v Florenci pismo, v katerem prikazuje neznosno položaj slovenske narodne manjšine v Italiji, kar velja predvsem za šolstvo. Hkrati terja, naj se ta mednarodna organizacija zavzame za zagotovitev spoštovanja najosnovnejših pravic Slovencev v Italiji. V pismu navaja, da je Demokratska fronta Slovencev v Italiji že večkrat opozorila rimsko vlado na teptanje najbolj osnovnih pravic Slovencev v Italiji. Toda vsa opozorila so ostala brez uspeha, slovenskemu prebivalstvu je dejansko onemogočena vsaka kulturno-prosvetna dejavnost v materinščini.

Ob sklepu izraza pismo upanje, da se bo UNESCO zavzel za pravice Slovencev v Italiji ter za zagotovilo spoštovanja določil mirovne pogodbe.

Strah pred slovenskim tiskom

Po naših vaseh stikajo italijanski policijski organi po slovenskih knjigah. Zanimajo pa se tudi za naročnike "Soče," glasila Demokratske fronte Slovencev. Preiskave so bile v Dobroju, Rašici in drugih vaseh. Policija je izpraševala naše ljudi, če imajo slovenske knjige in če so naročeni na slovenske liste, predvsem na "Sočo."

Pojavlja pa se tudi pritisk na pismo, naj sabotirajo dostavljanje slovenskih listov, predvsem "Soče," slovenskim naročnikom. Tudi v času fašizma so skušali iztrebiti slovenski tisk, ki pa je preživel fašistično nasilje in ki bo preživel tudi sedanje jalove, zastraševalne poizkuse.

Dan slovenske kulture

Globok odmev je zapustil "Dan slovenske kulture" v Trstu. V Trstu so se zbrali med ljudskimi množicami Tržaškega ozemlja zastopniki Goriške, Slovenske Benečije in Slovenske Koroške. Dan slovenske kulture nam je pokazal, da se je napredna slovenska kultura med zamejskimi Slovenci utrnila v žilavi borbi proti vsem sovra-

nikom napredka. Na ta način se je v skupni kulturni manifestaciji združila volja vseh slovenskih zamejskih prosvetnih organizacij, ki se ne bodo nikdar odtrgale od razvoja in napredka slovenske kulture.

Slovensko-hrvatska prosvetna zveza za Tržaško ozemlje, Slovenska prosvetna zveza za Slovensko Koroško, Zveza prosvetnih društev za Goriško in Slovensko Benečijo so pozvale ob priliki vse zamejske Slovence, da okrepijo svoje prosvetno delovanje in da se čim tesneje združijo v svojih naprednih prosvetnih organizacijah, tesno vezani s svojim matičnim narodom v svobodni socialistični domovini.

Edina možnost, s katero se lahko zagotovi mir

V tržaškem občinskem svetu je vzbudil veliko pozornost govor dr. Josipa Dekleva, zastopnika Slovansko-italijanske Ljudske fronte na Svobodnem tržaškem ozemlju. Izrazil je stališče navedene Ljudske fronte, ki je treba po njem rešiti vprašanje Svobodnega tržaškega ozemlja v korist slovenskega in italijanskega ljudstva z neposrednim sporazumom med Italijo in Jugoslavijo. To je edina možnost, s katero lahko zagotovimo mir v korist vseh demokratskih sil na svetu.

Glede na gonjo proti ljudski oblasti v istrskem okrožju, ki je pod jugoslovansko vojaško upravo, je poudaril dr. Deklevo, da ne marajo istrski narodi živeti v razmerah, v kakršnih morali živeti beneški Slovenci, dan na dan izpostavljeni najrazličnejšim oblikam terorja, preganjanja in zastraševanja. Ne marajo pa tudi istrski narodi živeti v prilikah, kakršne so v anglo-ameriški coni, kjer je okoli 20.000 brezposelnih delavcev. Značilno je, da je znani fašist Almerigo, na zopet skušal dejansko napasti dr. Josipa Deklevo v tržaškem občinskem svetu med njegovim govorom.

"Primorski dnevnik" je v odgovor na to objavil sliko imenovanega zloglasnega fašista kot člana fašističnega vojaškega sodišča v italijanski uniformi s skupino drugih znanih tržaških fašističnih oficirjev.

Med našim ljudstvom

Slovenski mladuranti v Trstu so se odločno uprli najnovejši odločbi tržaških šolskih oblastnikov, po katerih bi morali opraviti končni izpit v Gorici.

Slovenski prebivalci neke vasi so terjali, da jim oblast sežida osnovno šolo. Prejeli pa so odgovor, da se bo to zgodilo takrat, kadar jo bodo sami postavili. Naši ljudje pa se ne dajo voditi za nos. Zavihali so rokave in pričeli kopati temelje za novo šolsko poslopje.

V Gorici so imeli svoje zborovanje bivši bersaljeri, ki so se omadeževali z zatiranjem narodnega osvobodilnega gibanja v Jugoslaviji. Nekateri med njimi so imeli na sebi črne srajce. Na zborovanju prenapetežev se je nekdo iznebil bedne misli, da je Gorica prav tako italijansko mesto kakor Trst, Reka, Pulj in Zadar.

V Trstu so tri dni stavkali zaradi slabe prehrane tuberkulozni bolniki. Potem ko je uprava bolnišnice izboljšala hrano, so bolniki prenehali z gladovno stavko.

V Štandrežu je imel mladinski pevski zbor Goriške glasbene šole samostojni koncertni nastop na prostem. V akustičnem pogledu bi bila nedvomno boljša primerna dvorana. Ker pa goriški Slovenci nimajo take dvorane, so se morali zateči v Štandrež. Na koncertu se je zbrala množica ljudi iz Gorice in sosednjih vasi.

Stevejanski malčki so povabili na česnje svoje sovrstnike iz Doberdoba, Jamelj in Vrha. (Dalje na 3. strani)

Naše rudarstvo potrebuje rudarske tehnike in drudaske strojne inženirje

Za uspešen razvoj našega rudarstva potrebujemo veliko izobraženih rudarskih tehnikov. Te strokovnjake lahko pričakujemo samo iz rudarskega odseka tehnične srednje šole v Ljubljani. Vpisovanje na rudarski odsek tehnične srednje šole bo 27. in 28. julija. Poleg zanimivega študija imajo absolventi, ki si izberejo ta poklic, ugodnost tudi glede štipendij in možnost, da nadaljujejo študij na tehnični visoki šoli. Seveda je prav, da se vpisujejo v to stroko absolventi nižje srednje šole, ki bodo študij rudarske tehnike tudi uspešno zaključili.

Tudi strojnih inženirjev za rudarsko stroko nam še vedno primanjkuje. Prav zaradi tega bi bilo dobro, da bi se del absolventov rudarskega odseka vsako leto vpisal na strojno fakulteto tehnične srednje šole. Tako bi nam bil zagotovljen tudi kader strojnih inženirjev, ki bi izobrazili v rudarski stroki dobili že na rudarskem odseku TSS. Rudniški obrati bi tako dobili prave rudarske strojne inženirje. Na rudarski odsek se lahko vpisujejo tudi mladinke. Po dokončanem študiju imajo mladinke možnost zaposlitve v planskih in geodetskih birojih.

(Ponatis iz "Ljudske pravice")

Iz smrekovih in borovih vršičkov prvovrstno eterično olje

Nedavno so v Negovi v Prekmurju ob navzočnosti številnih domačinov odprli nov obrat za predelavo eteričnih olj iz smrekovih in borovih vršičkov. To je že drugi obrat na področju gozdnega gospodarstva v Murski Soboti. Prvi, ki so ga postavili združniki v Gornjih Petrovcih, deluje že nekaj nad eno leto, ter dosega v proizvodnji prav dobre uspehe.

stalni, bo obrat v Gornji Lendavi premičnega značaja, kar bo omogočilo hitro dobavo surovin in pocenilo proizvodnjo.

(Ponatis iz "Ljudske pravice")

V kratkem pa bodo v sobotnem odprli še dva obrata za predelavo eteričnih olj, in sicer v Gornji Lendavi in v Bukovnici. Z novimi obrati se odpirajo možnosti dobrega zaslužka tamkajšnjim domačinom, posebno pa šolarjem in ostali mladini. Do zaslužka lahko pridejo z nabiranjem smrekovih in borovih vršičkov. Cena za kilogram je 0.80 dinarjev.

21-LETNI ŽUPAN

Za župana vzhodno-nemškega mesta Leipzig je bil imenovan 21-letni predsednik izvršilnega odbora liberalno-demokratske mladine Manfred Gerlach. V svojem nastopnem govoru je pozval vse sodelavce, naj podpirajo delo Nacionalne fronte v Vzhodni Nemčiji.

NAZADOVANJE AVSTRIJSKE FILMSKE INDUSTRIJE

Zaradi težavnega položaja avstrijske filmske industrije je predsednik Zveze filmskih delavcev Ehrmann svetoval avstrijskim filmskim delavcem, naj se izselijo, ako bi se jim ponudila možnost zaposlitve v inozemstvu. Čedalje večji uvoz ameriških filmov in finančno uničevanje avstrijskih filmskih podjetij sta spravila avstrijsko filmsko industrijo v zelo težaven položaj. Lani so izdelali v Avstriji 26 domačih filmov, letos pa samo šest, uvoz ameriških filmov pa neprestano narašča. Leta 1948 so uvozili 59 ameriških filmov, lani 129, a v prvih treh mesecih tega leta 51. Od 129 ameriških filmov, ki so jih lani uvozili, je bilo devet pustolovsko-kriminalnih, drugi pa so bile filmske revije.

JAN BATA—BRAZILJSKI DRŽAVLJAN

Znani češki industrijec Jan Bata, ki je ob osvoboditvi pobegnil iz Češkoslovaške, hoče sedaj "osrečiti" Brazilijce. Pridobil si je braziljsko državljanstvo, braziljska vlada pa mu je priznala, da je pravi lastnik braziljske podružnice tovarne čevljev v Batatuli (v državi Sao Paulo). Braziljska vlada je vrh tega s posebnim dekretom to podjetje razglasila kot braziljsko "nacionalno" podjetje.

Primorske vesti

(Nadaljevanje z 2. strani)

Pripravili so jim lep sprejem ter jih bogato pogostili. Po otroških igrah in petju narodnih in partizanskih pesmi so kraški malčki zapuščali Brda, polni najlepših vtisov.

V Podgori je umrl zavedni Slovenec Stefan Bregan, ki je učakal lepo starost 77 let. Mnogi ljudstva ga je pospremila na njegovi zadnji poti.

HIŠA NAPRODAJ
E. 185 St.—lepa prostorna hiša s 6 sobami; dovoz in garaža ter lepo obdelan vrt. Sadno drevje in cvetlice. Se lahko vselite v kratkem času. Zelo dober nakup za \$12,900.
KOVAC REALTY
960 E. 185 St.

NUJNO!
Takoj želimo dobiti v najem stanovanje s 4 ali 5 sobami. Plačamo do \$100 na mesec.
Pokličite
EX 1-0947

za Tržaško ozemlje je uprizorilo za predvečer Dneva slovenske kulture dramo Mire Pucove "Ogenj in pepel."

V Gorici so imeli svoje zborovanje goriški brezposelni. V mestu samem pride na 40,000 prebivalcev 3,000 brezposelnih.

FARMA NAPRODAJ
V zelo dobrem stanju; Doyleston, O., 58 1/2 akra; zelo rodovitna zemlja; 2 milj na Clinton Rd., Box 102, RFD. Izvrstna hiša s 9 sobami, voda na električno pumpe, stranišče zunaj, velik kokošnjak in druga posejstva. Za podrobnosti poizveste pri Mr. Steve Gabor, 917 E. 73 St., Cleveland, O.

ŽENSKA
dobi delo za pomivanje posode 8 ur na dan — 6 dni v tednu.
Vpraša se pri
FANNY'S RESTAURANT
400 E. 156 St.

GOSTILNA NAPRODAJ
ima D 1 in D 2 licenci; stanovanje je zraven.
V st. clairski naselbini.
Cena zmerna.
Pokličite
BO 2-0911

VASI ČEVLJI BODO ZGLEDALE KOT NOVI, ako jih oddaste v popravilo zanesljivemu čevljarju, ki vedno izvrši prvovrstno delo.
Frank Marzlikar
16131 ST. CLAIR AVE.

ZAVAROVALNINO
proti
ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd.
preskrbi
Janko N. Rogelj
6208 SCHADE AVENUE
Pokličite:
Endicott 1-0718

OBLAK MOVER
Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca
John Oblaka
1146 East 61st St. - Henderson 1-2730

STAKICH FURNITURE CO.
Quality at a Price — Easy Terms
IVanho 1-8288—James D. Stakich—16305 Waterloo Road

JUGOSLOVANSKI FILM
"Ta narod hoče živeti"
(THE UNCONQUERED PEOPLE)
katerega se je kazalo zadnjo soboto na SNPJ Farmi se bo ponovno kazalo v Slov. del. domu na Waterloo Rd. v petek, 4. avgusta Pričetek ob 8. uri zvečer Vstopnina prosta

HIŠE NAPRODAJ
E. 173 St.—5 lepih sob—preproge, garaža, lepa lota. \$9,500. Takojšnji prevzem.
E. 174 St.—6 sob, zaprt porč, preproge, Plinska gorkota. Garaža za 2 avta. Takojšnji prevzem.
E. 78 St., od St. Clair Ave.—krasen 3-sobni bungalow, fornez na plin. 6 garaž.
Blizu jezera in E. 185 St.—6-sobni Colonial dom, zajtrkalna soba, sončni porč, gorkota na plin, garaža za 2 avta. Blizu privatnega parka in obrežja.
Vse te hiše so v najboljšem stanju ter snažne znotraj in zunaj. Cene so nižje kot pa tržne cene.
KNIFIC REALTY
820 East 185th St.
IV 1-7540 KE 1-0288

Prežihov Voranc:
NAGRADA
(Nadaljevanje)
Kmalu nato so za družino nastopili dolgi dnevi. Gospodarja ni bilo en teden, ni ga bilo dva tedna in ni ga bilo tri tedne. Oče je bil tega čakanja že navajen in je medtem že hodil delat nekam k sosedu. Toda otroka sta bila hudo nestrpna. Skrbela ju je obljubljen nagrada. Potem tudi nista razumela gospodarja. Mislila sta, da je on ravno tako goreč za storjeno delo, kakor so bili sami, saj je zadnjič tudi tako govoril. Nekaj časa sta otroka še silila v starše, ker pa so bili odgovori vedno bolj skopi, sta otroka prenehala izpraševati in postala skoraj parjena ter se vdala v usodo.

je mera prej obilna kakor prepičla, je dejal:
"Dobro."
Nato sta z očetom spet odšla v hišo, kjer sta imela račun. Tudi otroka sta odšla za njima in se stisnila za peč, kjer sta pričakovala, da ju bo gospodar poklical in jima izročil nagrado.
"Dve sto metrov po trideset dinarjev..." je začel gospodar računati.
"Takrat ste mi obljubili po petdeset dinarjev za meter," je menil oče s pohlevnim glasom.
Toda kakor da bi bil gospodar očeta preslišal, je nadaljeval:
"Dvesto metrov po trideset dinarjev za meter je šest tisoč dinarjev. Za božjo voljo, tako drago mi še nobena drva niso prišla." Njegov glas je bil ves tresoč, skoraj naravnost obupan.
Sedaj se je oče uprl.
"Petdeset dinarjev ste mi obljubili, kako mi morete sedaj od-

tegniti dvajset dinarjev. Zastonj ni mogoče delati."
"Ljubi moj!" je dejal sedaj gospodar z dobrotnim glasom in se z gornjim telesom naslonil na hišno steno, ko da bi si hotel oddahniti. "Zdi se mi, da živiš na luni. Ali ne veš, da vlada na svetu kriza, gospodarska kriza, ki nas hoče vse skupaj uničiti. Takrat, ko sem ti drva naročil, je bila cena višja. Do danes pa je padla, da se bogu smili. Saj skora ni vredno delati drv. Ako bi ti moral delo plačati po petdeset dinarjev meter, potem jih sploh pustim, kjer so, ker imam manjšo izgubo. Pomisli, sedaj pride še voznik. Taka cesta mi požre še to, kar od dela ostane."
Ker je oče še nadalje zmajeval z glavo, se je gospodar razsrdil in začel s povzdignjenim glasom:
"Pa požrite vse skupaj. Bomo videli, kako dolgo bo tako šlo. Trideset dinarjev sem sekel za meter, to pa zato, ker sem

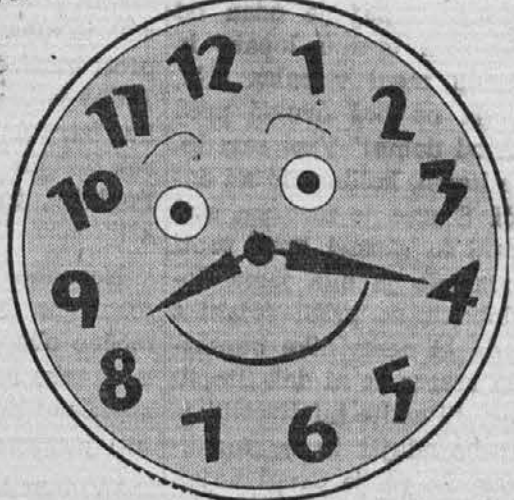
dober človek. Drugi plačujejo po petindvajset, pa tudi gre. Potem bova obračunala kvartir, nato živež, ki si ga medtem prejel in, kar ostane, dobiš takoj izplačano."
"Ali mi smo vsi delali, tudi mati in otroka," se je naprej branil oče.
Nato ni rekel nič več in začel gledati mimo gospodarja skozi okno, mati pa se je pri zidu obrnila v kot, ker ni hotela pokazati svojih solznih oči. Lenčka in Anej sta tesno stisnjena buljila v gospodarja, ko da bi se bala tega, kar bo še prišlo.
Gospodar je začel na glas računati:
"... dvesto metrov po trideset dinarjev, je šest tisoč dinarjev. moramo odtegniti živež, ki sta skoraj dobivala v moji trgovini, tukaj je izveček iz knjige, ki ga je napravila moja prodajalka. Ta račun znaša tri tisoč pet sto dinarjev. En tisočak moramo odtegniti za stanovanje za vse leto,

ker še dozdej nisi ničesar plačal.—Glej ga, kaj pa tako gledaš. Saj imaš vendar celo hišo, imaš svinjo, imaš drva in ne vem kaj še vse. Nekaj čez pet sto dinarjev je ostalo še od lani, ko si delal zame v Konečnikovem lesu. Vse skupaj, kar je treba odtegniti, iznese čez pet tisoč. Da pa ne boš rekel, da sem kak odrtnik (oderuh), ti bom vseeno izplačal cel tisočak. Bova pa pri prihodnjem delu obračunala, če bodo boljši časi."
Oče se je zadelj zaslužka že nekako vdal usodi, ker mu pač ni kazalo drugega, toda ko je zdaj slišal, da stane živež, ki ga je med delom jemal v gospodarjevi trgovini, čez tri tisoč dinarjev, je dobil kakor nepričakovan udarec po glavi, da se mu je skoraj stemnilo pred očmi. To vendar ni mogoče, da bi tisto malo živeža, ki so ga rabili zadnji čas, stalo tri tisoč pet sto. Zato je prestrašeno vzkliknil:

"Tri tisoč pet sto! Ali ste znoreli..."
Toda gospodar je imel že pripravljen odgovor, ki je očetu takoj zamašil usta.
"Prav imaš, živeža ni bilo ravno za tri tisoč pet sto, toda ali sem jaz popil tisto vino v moji gostilni, ko si hodil po živež. Ali naj ti ga podarim...?"
Gospodar je namreč imel v trgu štacuno in gostilno za svoje delavce, kjer jim je dajal na up živež in pijačo. S tem jih je imel popolnoma v rokah.
Bila je resnica, kadar koli je oče odšel s cekarjem po živež, je vselej prišel domov nekoliko dobre volje, čeprav ni bil pijanec. Mati je pri teh gospodarjevih besedah takoj zardela. Oče je to opazil in je stvar hitro zasukal:
"Prej ste rekli, da je kriza in da cene padajo. Kako pa, da živežu cene ne padajo...?"
(Dalje prihodnjič).

V Doberdob so prišli pevci iz Nabrežine in Sempolja in nam prinesli s svojo narodno pesmijo lep pozdrav Tržaških Slovencev.

How to make friends with a clock!

Every time you look at a clock does it reproach you for not laying aside something for the future?
Does its scowling face warn you that it's later than you think?
If that's the way a clock looks to you, it's high time you signed up for some United States Savings Bonds—under your firm's Payroll Savings Plan or your bank's Bond-A-Month Plan.
Soon as you do that, your clock will start to grin at you every time you give it a look. And each cheery tick will be a bright reminder that you're getting nearer your goal of financial independence.
And in the decade of progress that most economists say is just ahead, financial independence is going to be more important than ever before.
With a nice nest egg of U. S. Savings Bonds, you'll have freedom of action. You'll be able to take advantage of opportunities as they come along—to make the most of every situation.
Remember, every \$3 you put into U. S. Savings Bonds becomes \$4 in ten years. Better start growing money now—before that clock scowls at you again.

SAVE FOR YOUR INDEPENDENCE BUY U.S. SAVINGS BONDS

ENAKOPRAVNOST
This is an official U. S. Treasury advertisement—prepared under auspices of Treasury Department and Advertising Council.

ANTON INGOLIČ:

NA SKUPNEM GROBU

NOVELE

(Nadaljevanje)

"Moj bog, kaj govoriš!" je zajecjela starka in si pokrila obraz z rokami.

"Sivi stavec je komaj dvigal lopato, tudi ostalim ni šlo delo od rok. Sprva nisem vedel, kaj to pomeni, tedaj pa zakriči nanje eden od vojakov: 'Hitreje, nimamo časa!' Spoznal sem, da si kopljejo grob. Stavec je dvignil glavo, beli lasje so se mu lepili na potno čelo. 'Moj Bog, ali je res?' je zajecjal in spet zasedil lopato. Tedaj je eden od vojakov vzel starcu lopato in jo potisnil meni v roko. 'Na, koplji, da ne boš drugič pred uro šel od doma!' Vzel sem lopato in kopal, kolikor so mi dale moči. Stavec je medtem stal ob strani in strmel gori proti planinam. Ko je bila jama dovolj globoka, so prišli vojaki z vrvoj, da bi nesrečnike povezali. Toda stavec se ni dal. Stopili so dalje. 'Pustite mi živeti!' je zajecjal najmlajši in se umaknil. Toda že ga je drugi vojak sunil od zadaj in v hipu je bil zvezan. 'Zbogom, Stanojka!' je kriknil. 'Zbogom, Stevo in Dragica, otroka moja!'"

"Joj, to je bil moj Radojko!" je zajekala Stanojka. Tudi ostale žene so komaj zadrževale jok. "Poslušajmo!" je trdo zašepetala starka. "Poslušajmo, to

je njihova zadnja ura."

"Prileten čokat mož v beli kučmi ni rekel ničesar, niti trenil ni z očmi. Bil je pravi kmet s planine, močan in miren."

"Jovo!" je zaklicala Rada in zajekala v ruto. "Tedaj je zaklical stavec ne nadoma proti meni, ki sem stal na drugi strani jame: 'Priatelj, skopal si mi grob. Na, tu imaš plačilo in spomin name! Spomin na Aca Krstiča iz Izvora, gospodarja številnih čred in obsežnih pašnikov in gozdov!' Sezul je opanke in jih pomolel proti meni. Niti ganil se nisem. Tedaj je častnik namignil vojaku, izrgal opanke iz starčevih rok in jih zalučal proti meni. Poglejte, tole so njegovi opanki!"

Neznanec je pokazal na svoje noge. Opanki so bili sicer močno obnošeni, a še vedno celi. Starka se je sklonila nad neznančeve noge in začela odpletati jermene na opankah.

"V tem ko sem stisnil opanke pod pazduho, je zagrmelo in videl sem samo še, kako so se vsi štirje zgrudili v jamo. Noben ni niti zajecjal. Toda eden od njih najbrž še ni bil mrtev, kajti k jami je stopil častnik in ustrelil vanjo. 'Zakoplji!' so mi veleli. Roke so se mi tako tresle, da sem lopato komaj držal.

"Hitreje! Hitreje!" je zavpil vojak name in mi zagrozil s puško. S poslednjimi močmi sem si pal zemljo na mrtvece."

Neznanec je utihnil. Nihče ni spregovoril. Če bi bila starka samo zavzdihnila, bi bile ženske popadale na grob in tulile kot ranjene zveri. Toda starka je samo za nekaj hipov zatisnila oči, bolečina ji je razparala obraz, in že se je oglasila: "Aca je bil velik v življenju in tudi v smrti. Takšnega človeka ni bilo daleč naokoli. Že od nekdanj."

In kakor bi se odprlo nekaj v njej, je začela pripovedovati o Acini mladosti, o njegovih zgodbah z volkovi in Turki, o modrih nasvetih, ki jih je dajal sosedom, o pomoči, ki so jo prinesli naši siromaki, o skrbi za domače in za vsa vas. Potem je pripovedovala o sinu Jovi, miren, delavnem in preudarnem možu, ki že kot otrok ni poznal ne igre in ne zabav, njegova igra je bilo delo, njegova zabava skrb za živino in zemljo. Nato se je spomnila še obeh vnukov, živahnega Radojka in bolehnega Milojka.

"To so bili naši redniki, naši vodniki! Pokoj in mir njihovim dušam! Dimitrije in Ivo pa naj živita, da maščujeta njihovo smrt!"

Ni se mogla več premagovati. Zgrudila se je k Acinemu križu in pretresljivo zavekala. Potem se je po kolenih zavlekla še do drugih križev in jih kot brezumna poljubljala.

Tudi Stanojka, Milena in Jela niso mogle več molčati. Neznanec se je medtem izgubil v vrbe.

Preko reke se je znova razlegel jok in krik žena; spet so se na drugi strani zbrali preplašeni obrazi. Ženske so si brisale oči, moški so nemo strmeli preko reke. Kdaj pa kdaj je veter prinesel pretrgane stavke tožba. Zdaj so prisluhnili že v stranskih ulicah. Vrvenje v glavni ulici je utihnilo. Iz delavnice ni bilo slišati običajne ropota. Kakor da je nevidna, koščena roka zgrabila meščane za grlo.

Žene so silneje in silneje jokale, Stanko jih je tolažil in miril, toda nič ni pomagal.

Zastopniki "Enakopravnosti"

Za st. clairsko okrožje:
JOHN RENKO
1016 East 76th Street
UT 1-6888

Za collinwoodsko in euclidsko okrožje:
JOHN STEBLAJ
26851 Oriole Avenue
REdwood 1-4457

Za newburško okrožje:
FRANK RENKO
11101 Revere Avenue
Dliamond 1-8029

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik
Dr. J. V. ZUPNIK
nahaja na St. Clair Ave. in East 62nd St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej nasebini prakticiralo in se izsello, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora.

Njegov naslov je
Dr. J. V. ZUPNIK
6131 ST. CLAIR AVENUE
vagal East 62nd Street; vhod samo na East 62nd Street.
Urad je odprt od 9.30 zj. do 8. zv.
Tel. ENdicott 1-5013

Tedaj se je pokazal tik pred grobom visok vojak s sivo železno čelado na glavi in puško na ramenih. Rezeko je zaklical v jok: "Da ste mi pri prič tiho! Nobenega glasu več!"

Otroci so že ob pogledu nanj umolkli, žene pa so le počasi doumele, kaj hoče. Druga za drugo se je dvignila in si brisala solzno lice, le starka je ostala pri križu.

"Ali čuješ, stara?" je zakričal vojak besno. "Takoji vstani in marš odtod! Vzemite posodo in pojdit!"

Starka se je vzravnala, bila je večja od vojaka, ki je stopil grozeč proti njej, ga sovražno premerila in zaklicala: "Ali ne smemo za svojimi niti jokati?"

"Ne! Sorodniki komandanta partizanske čete Dimitrija Krstiča ne! S svojim bedastim kričanjem samo razburjate mirno mesto!" Vojak je dvignil roko: "Poberite se in sicer takoj!"

Starkine oči so se široko odprle in v grozi strmele predse. Spodnja čeljust ji je šklepetala in roke so se ji tresle.

"Torej niti jokati ne smemo za njimi?" je zajecjela. "Niti jokati?"

"Tiho in marš odtod!" Milena in Rada sta naglo spravili krožnike, Stanko pa steklenice in kozarce. Vsi po vrsti so stopili h križem in jih poljubili.

Stanko je stopil k starki, ki je ves čas kot okamenela stala pri Acinemu križu, in jo prijel za roko.

"Pojdite, babica!" Tedaj se je starki izvil iz ust silen, nečloveški krik, razširila je roke in padla z obrazom na grob.

"Kaj uganjate komedije? — Dvignite starko in stran!" je vojak nestrpen zakričal.

Stanko je dvignil starko, ki se mu je pa že naslednji hip izmuznila iz rok in brez življenja padla nazaj na grob.

(Konec)

AMERIŠKA ZUNANJA TRGOVINA

Po poročilu trgovskega ministrstva Zedinjenih držav, je znašala vrednost ameriškega uvoza v aprilu 583 milijonov dolarjev v primeri s 664 milijoni v marcu. Vrednost izvoza je znašala v istem času 808 milijonov dolarjev v primeri z 868 milijonov dolarjev v marcu. V prvih štirih mesecih tega leta je izvoz ustrežal letni vrednosti 9.5 milijard dolarjev v primeri z 12 milijard dolarjev v letu 1949. Vendar ministrstvo za trgovino Zedinjenih držav pričakuje, da bo letošnji izvoz dosegel vrednost 10.5 milijard dolarjev zaradi izvoza orožja v zahodno Evropo.

NAD 10% PREBIVALSTVA ITALIJE BREZ VSAKAŠNIH DOHODKOV

Nad 10% vsega prebivalstva Italije je gmotno popolnoma nepreskrbljeno ter nima nobenih dohodkov. Tu niso upoštevani brezposelni delavci, kajti ti dobivajo določeno državno in sindikalno podporo. Po uradnih podatkih se giblje odstotek popolnoma nepreskrbljenih oseb od 6% v severni Italiji do 12% na italijanskih otokih. So pa tudi področja, kjer je skoro vsak peti prebivalec brez kakršnihkoli stalnih ali začasnih dohodkov. Ti podatki veljajo za stanje na dan 31. marca 1950, odkar se je gospodarski položaj v Italiji pričel še bolj slabšati in odkar je število "popolnoma nepreskrbljenih" ljudi znatno naraslo.

RADIJSKA POSTAJA V TEHERANU BO NAJMOČNEJŠA NA SREDNJEM VZHODU

Direktor propagandne službe persijske vlade je izjavil, da je v Londonu sklenil pogodbo, na podlagi katere mu bo Anglija montirala v Teheranu veliko oddajno postajo, ki bo največja in najmočnejša na Srednjem vzhodu.

PRIBLIŽNO 200 INDIJANSKIH PLEMEN V ZEDINJENIH DRŽAVAH

Indijansko prebivalstvo v Zedinjenih državah šteje nad 400.000 članov in njihovo število še vedno raste, tako poroča Urad za indijanske posle v Zedinjenih državah. Leta 1900 je bilo v Zedinjenih državah 237.000 Indijancev, leta 1940 pa že 334.000.

NOVA PALAČA ORGANIZACIJE ZDRUŽENIH NARODOV

V kratkem bo dograjena palača organizacije Združenih narodov z 39 nadstropji in uradi organizacije se bodo lahko kmalu vselili. Zemljišče, kjer stoji palača, je Združenim narodom podaril John D. Rockefeller ml. Nebotičnik stoji v Manhattanu, najbolj prometnem delu New Yorka.

SKORAJ POLOVICO TURŠKIH OTROK NE HODI V ŠOLO

Turški minister za prosveto je izjavil v parlamentu, ko so razpravljali o proračunu ministrstva za prosveto, da več kot 40% otroškega šolskega naraščaja v Turčiji ne obiskuje nobenih šol. Po uradnih turških podatkih se je zmanjšalo število učencev srednjih šol za 20,000 v primeri z letom 1941.

V vsaki slovenski družini, ki se zanima za napredek in razvoj Slovencev, bi morala dohajati

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

prijubljene povesti

BARBERTON, OHIO

J. P. SMITH CO.
ELEKTRICNA DELAVNICA
Ledenice, peči, radije, pralniki, likalniki, vodni grelci in pripomočki.
495 Tuscarawas Ave., W., Barberton, Ohio

AKRON, OHIO

SUMMIT LEATHER CO.

14 South High St., Akron, Ohio — HEmlock 7326
Prodajamo usnjo in čevljarke potrebščine na debelo.
Dostavimo v Cleveland in Lorain, Ohio

MAPLE HEIGHTS, OHIO

SMITH PACKARD CO.

Edina avtna agencija v Maple Heights
Popravljamo avte vseh izdelkov
16501 Broadway — Maple Heights, Ohio

BEDFORD, OHIO

GIFT HAVEN

809 Broadway — Bedford, Ohio
Imamo obilno zalogo vsakovrstnih lepih importiranih ročnih del, lončeno posodo in zlatnino.

CANTON, OHIO

Golden Age Distributing Co.

Najboljša GOLDEN AGE pijača v Ameriki
SCHLITZ — DUQUESNE — SILVER TOP pivo
FRANKENMUTH pivo in ale
150 Cherry St., N. E., Canton, Ohio — tel. 3-3333-4-5

CLEVELAND, OHIO

JOE TROLLI

UČITELJ HARMONIKE •
Učenci, ki sem jih imel:
FRANK YANKOVIC — Columbia plošče
JOHNNY VADNAL — Victor plošče
FRANK MULLEC — Continental plošče
ED HABAC — Decca plošče
JOE LASKY — Mercury plošče
712 East 152nd St., GL 1-0545

POE TOOL AND DIE COMPANY

Izdelovalci Press Tooling
Model Work — Stamping Dies — General Machining
IZUMITELJI — Obrnite se na nas za pojasnila
1374 East 170th St., IV 1-1239

KASE MACHINE CO.

18421 Buffalo Rd., IV 1-6979-80
Glenny-Adjustable Keyway Broaches—Screw Machine Products, Tools, Jigs and Fixtures

Edwards Plumbing and Heating Co.

1575 Chardon Rd., KE 1-1772
Izvršimo vsakovrstna plumberska dela in vzpostavimo grelno napravo; odvodovodne cevi sčistimo in izvršimo popravila.

POSEBNOST SAMO ZA MESEC AVGUST

\$9.95 Cream De Mint Wave za samo \$4.95

Odprto vsak torek in petek zvečer po dogovoru.

Zaprto ob sredah

STASIA'S BEAUTY SHOP

1144 Addison Rd., HE 1-6466

Heiman Radio & Television Co.

INSTALIRAMO IN POPRAVIMO

16119 Waterloo Rd., IV 1-5858

ATTINOTO & SONS

4240 East 163rd St., SKyline 1-1137

CEMENTNI KONTRAKTOR

Cementiramo kleti, dovoze, garaže, hodnike, itd.

PRESGRAVE BROS., Inc.

8114 Harvard Ave., MI 1-4169

33 let zadovoljive selitvene postrežbe.

Cene zmerne.

ACME IRON & METAL CO.

15725 Saranac Rd., MU 1-4787-8

Plačamo najvišjo ceno za staro železje.

NAROČITE PREMAG SEDAJ!

Premag najboljših vrst za vsakovrstno kurjavo

RUPLE COLLINWOOD COAL CO.

16220 SARANAC RD. 783 EAST 152nd ST.

IV 1-2200

Nudimo že 55 let zadovoljive postrežbe

Redheads and Dictaphone Make Mynah Birds New Fad

Talking mynah bird "bones-up" on his vocabulary and improves his diction.

NEW YORK — A small bird that meows like a cat, barks like a dog, whistles at pretty girls and conducts a fairly intelligent conversation — at least as intelligent as anything you are likely to hear at a cocktail party — has become the latest "rage" in household pets.

Such is the mynah bird, a snazzy little import from the South Pacific with a twinkle in his eye and a vocabulary that sometimes exceeds 100 words, not all of them saintly. The fame of this babbling bird has grown so rapidly that demand in the United States today far exceeds the supply available. In fact, rubber-legged natives in Java, Borneo and India have grown rich climbing jungle trees and kidnapping mynah fledglings from the nest.

"Mynahs won't assume the responsibilities of parenthood while in captivity, so the supply must come from abroad. They are polite, friendly, cheerful and have a high I.Q." explained Mrs. Virginia Belmont, noted authority on the birds, "and they have a preference for redheads."

"Only one in ten mynahs can talk," she said, "and they must learn before they are six months old."

She records their progress on a Dictaphone machine, and says that the birds sit back on their perch with the air of a business tycoon when they dictate. They recite their entire vocabulary into the Time-Master and then Mrs. Belmont plays it back to correct errors of speech. High-fidelity reproduction enables her to pick out the smallest flaws in pronunciation.

"We work as a team," Mrs. Belmont pointed out. "I teach the mynahs to talk, and the Dictaphone machine helps to correct their diction. Proper care, petting, certain gestures and understanding are prerequisites."

A black bird with an orange beak, the mynah strongly resembles a crow, except that it has white wattles under its eyes and white wing tips. The best talking birds come from Java; those from Hawaii don't talk at all.

Excellent as party birds, mynahs are often employed to entertain guests. A television comedian once threw a "Mynah Party" that scored a resounding success. Upon entering guests were required to ask a question of the mynah bird. In reply to each query the bird said reproachfully, "Don't be silly, birds can't talk."

W. M. Mann, director of the National Zoo in Washington, apparently in need of funds, once invited members of the House Appropriations Committee to luncheon in his chambers. As soon as they were seated he pulled the cover from a small cage in the corner. There sat a mynah. It eyed the congressmen, then murmured in a tone of gentle reproach, "How about the appropriation, gentlemen, how about the appropriation?"